

Dr. Fischhof hidegvizgyógy- és edző-intézete Pesten.

Hozzátok intézem soraim, szenvedő véreim, kik hosszas chronicus bajokban, kik égáljunk okozta váltólázban évekig szenvedtek, kik az ebből eredő lép- és májdaganatokban sirotokig sinlődtök; és hozzátok, a szenvedők édes rokonai s baráti, kik kedveseiteket könybe lábadt szemekkel sorvadni látjátok. Keresitek a segínyt e föld legtávolabb részeiből hozott orvosszerekben, hasztalan! A segíny sokszor olly egyszerű s olly közel van!

Itt, hazánk közepén létezik egy olly gyógyintézet, mellynek szakértő vezérlete, czélszerű szervezete, és eredményteljes hatása mindinkább ismeretessé lesz, de még nem méltányolják elegendőleg; és mellynek létéről én is, csak egy szerencsés véletlen által értesültem. Mélyen rögzött fájdalmas szenvedésem, az orvosi tudománnyal dacolva, végenyészettel fenyegetett; elhatároztam magamat a hydropathiával próbálni szerencsémert; s egy ismerősöm tanácsára — öntájékozásomul — megvettem dr. Richternek Berlinben épen akkor kiadott: „Vizi könyvét“ (Wasserbuch), mellyet, mint a legújabbat és jobbat, dicsérték e szakban. Mohón olvasva, a sorvadásom kutfejéről szóló fejezethez: „a váltólázról“ szólóhoz (Wechselfieber) érvén, egy gyógymódot találok ajánlva, mellyet mint ottan mondatik dr. Fischhof Pesten, hidegvizgyógy-intézetében, sikeresen alkalmaz. Én, ki Pesttől csak 5 óra járáásra lakom, Berlinből tudom meg, hogy fővárosunkban illy hidegvizgyógyintézet is létezik. *)

Az intézet tulajdonosa és igazgatója, dr. Fischhof hazánkfia, a bécsi egyetemen végezte orvosi tanulmányait; különös hajlamot érezvén a hidegvizgyógy-móddhoz, még a nagy Priessnitz életében hosszabb időt töltött Gräfenbergben annak tanulmányozására; innen vizszatért Bécsbe, s alorvosi alkalmazást nyert a nagy közkórházban, honnan a Lunkányi hidegvizgyógyintézetbe hivatván, ezt, hat évig, eredménydusan, fáradhatlan szorgalommal igazgató. Kitelvén szerződése, Pestre jött, itt tulajdon házát és kertjét szentelvé ugyan e célra, melly a városligeten túl levő Hermina-kápolna szomszédjában, a városligetel határos emelkedett téren helyezve, tiszta levegővel és — az életerő forrásával — igen jó, friss, tiszta vízzel bír.

A súlyosabb betegek, vagy vidékiek számára csinos butorozott szobák kaphatók; a városban lakók részére külön melléképületben szolgáltatnak ki a fürdők. A test gyakorlatára és edzésére, a párolgás előmozdítására és a bőr edzésére, a doctor által kimért kerti foglalatosságok; a sétálásra, a szomszéd városliget és körülötte fekvő szép nyárilakok nyujtanak elég alkalmat; mellyeknek vidor kinézése, — háttérben a vasut, sebes rohanó vonattal, és a látkört határozó budai hegyekkel, — igen szép tájképet mutatnak. —

Gyakrabban látogatjátok Pestet, ti hosszasban sinlődtök, ne resteljétek a fáradságot, menjetek ki, és panaszoljátok el bajotokat dr. Fischhofnak, ő meg fogja vizsgálni, van-e reménye gyógymódjával helyreállítani egészségötök, és ha azt mondja, hogy igen, ha intézetébe befogad, akkor bizonyosak lehetek, hogy vagy tökéletesen üdülve, vagy legalább is tetemesen javulva, fogjátok elhagyni házát; mellyben minden szükségest: lakást, butort, ágyneműt, ételmezést, kiszolgáltatást, és a legkedélyesebb tudományos orvosi bánásmódot és társalgást, fogjátok találni.

A nagy Priessnitzzel nem halt meg e tudomány, nem veszett el a hidegvizgyógy ereje, és minek keresitek a távolban azt, a mi, legalább is ugyan ollyan jól, ide haza is meg van. **)

Ivánka Imre.

*) Söt most már kettő. Több izben méltánylólag emlékezett lapunk dr. Siklóssy-nak a budai hegyek aljában létező s napról napra nagyobb, érdemlett emelkedésnek örvendő hansonló intézetéről is.

Szerk.

**) Sok igaz van e felszólalásban. S midőn kijelentjük, hogy nálunknál senki nem méltányolhatja jobban a budapesti két hidegvizgyógy-intézet érdemes igazgatóinak törekvéseit: lehetetlen egyszersmind ki nem fejezni ohajtásunkat, vajha ez intézetek szenvedő embertársaink minél nagyobb számának befogadására lennének képesek. Nem csupán a nagyobb kiterjeszkedést, hanem különösen az olcsóságot értjük. Hiszen a vizgyógy-módnak sarkalatos elvei: a természetesség, egyszerűség, nélkülözés — (a kiben ezekre nincs hajlam és képesség, az soha sem lesz sikerrel fáradozó tagja egy vizgyógy-intézet-

Bécs nagyobbitása.

A francziák császára megmutatta, hogy a nagy városok régi építésű undok, szűk, sötét utczáit rövid pár év alatt a legszebb városrészsze lehet átalakítani. És ezt csak egy parancsszavával eszközölte. — A városi község egész utczákat sajátit ki, a házakat lerontatja, új terv szerinti vonalba új utcákat, nagy házakat épít és eladja olly magas áron, hogy a kiadott költségek bejőjjenek. Illy módon akármely rut régi várost és városrészt is ujja lehet alakítani és kétkedni nem lehet, hogy Európa több helyén követni is fogják Páris példáját.

Bécs csinosításához szintén nagy munkára készülnek; ez azonban nem a belváros szűk, sötét utczáinak újraépítése leendő, hanem csak a város nagyobbitása, a mennyiben a belváros bástyái elhordatnak, árkaik betöltetnek, s az így nyert tért, valamint a bel- és külvárosok közt levő, s a belvárost gyűrűként csaknem egészen körülövező sétatér, az ugynevezett *Glacis*, legnagyobb részét is házhelyekül fogják kiosztani, a felsőbbég által előleg meghatározott terv szerint.

Az így a földből kiemelkedő városrészben lesznek diszes középületek is, mint muzeum, színház stb., és ha elkészülend, Bécs, az öreg néni, tete-meset nyer bájaiban, sőt ha Páris példájára a belváros reformálásait is végre hajtják, teljesen megifjodnék és teljesülne a jó bécsiek azon gyönyörű álma, hogy városuk kelet-Európa Párisa lesz idővel.

Bécs nagyobbitását már vagy husz évtől fogva tervezgeték, de való-síthatását csak ez évben adta meg egy legfelsőbb parancsolat s ma már hozzá is fogtak a nagy munkához. — Képünk az ugynevezett vöröstoronykapubástya (Rothenthurmthorbastei) lerontását tünteti föl.

E kapuhoz Bécsnek igen sok történeti emléke van csatolva; mi csak annyit említünk meg, hogy a város egyik fő bejárását és sorompóját képezé már akkor, midőn I. Mátyás királyunk Bécsset ostromolta, bevette s elfoglalta s haláláig birtokában tartotta. E régi vöröstoronynak ma már nyoma sincsen többé, mert 1776-ban egészen lerontották, hogy a város közlekedésének tágasabb utat nyissanak; 1819-ben I. Ferenc császár és király alatt épült a mostani és nemsokára újra lerontandó kapu, melly régi nevét megtartotta.

Bécs nagyobbitását a nagyban szaporodó népesség miatt kellett komolyabb megfontolás alá venni; a mostani Bécs tehát kicsiny a lakosság számához képest, mi abból látható leginkább,

hogy újabb időben a szállások bére mód felett emelkedik. Csakhogy az még nem egészen bizonyos, hogy a szállások árának emelkedése a népesség nagy szaporodása jelül tekinthető-e. Hisz ekkor Pest népessége aránylag Bécsénél is inkább tömött; mert a Bécsből lakni ideköltözök állításakint Pesten magasabb a lakbér. A lakbér emelkedésének egyebütt rejlenek okai és bizonyos, hogy Bécsben a város nagyobbitása miatt nem fog az semmivel sem alább szállni.

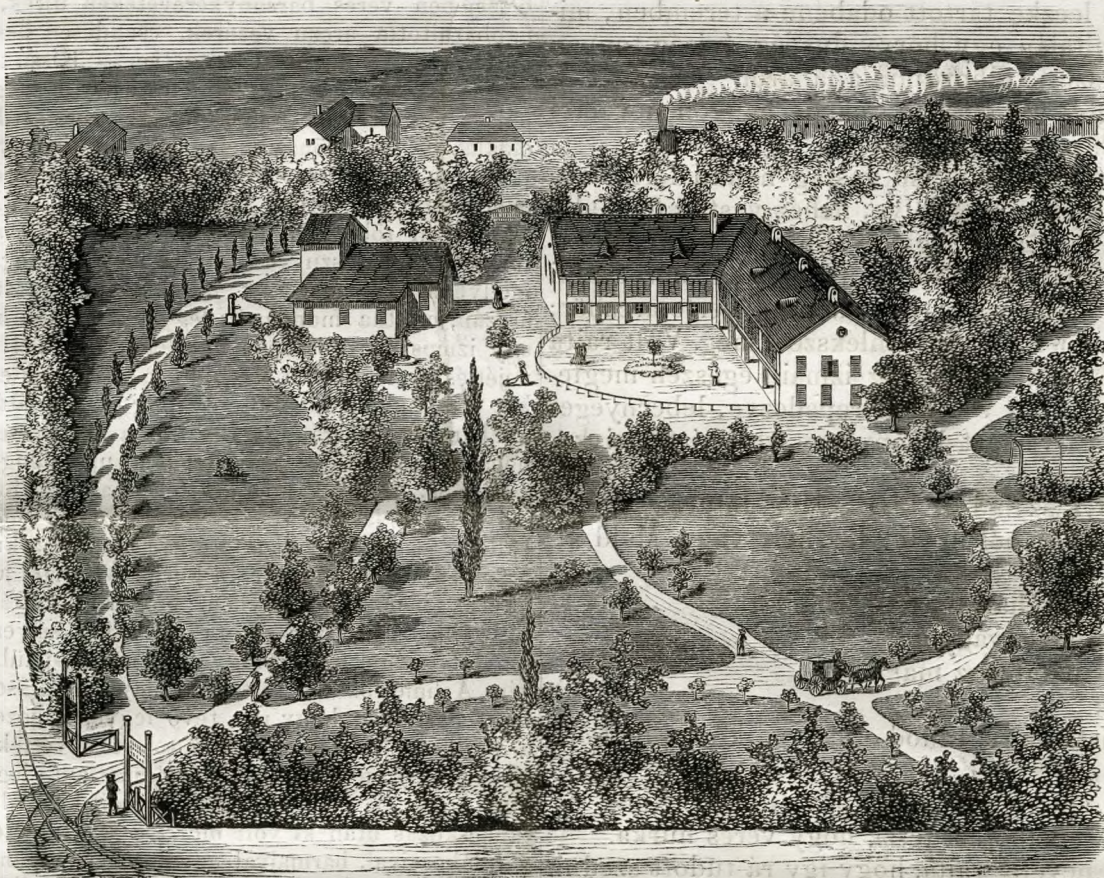
Növényföldrajz.

(Idegen kutfók után.)

Ezen nevezet alatt értjük a növények lakhelyét, hazáját. Köz-tudomásu dolog, hogy a hazai növények távol országokéitól különbözök. — Észak-Amerika növény-színezete, mennyire emberi kéz meg nem másítá, honunkétól eltér. Ezeknek ismeretére csak fokontint jutottak a tudósok; először *Dioscorides* által dicsért görög-honi

nek) — miért tehát olly roppant költséggel nehezíteni a bejutást, minőt csak a vagyonosak erszénye bír meg? Az tény, hogy a pesti intézetek egy havi költségével kényelmesen megél a beteg Gräfenbergben 3-4 hónapig (még most is). Vagy ha ezt netalán a főváros közelsége miatti drágaság nem engedné másképen, vajjon miért nem akadnak már egyszer hazánk távolabb, forrásdus gyönyörű hegyes vidékein hasonló vállalkozók? Tátrafüred vad regényes, de ridég vidéke csak néhány hónapi ott mulatásra alkalmas; Lunkány vad hallgatott; a szépsi Schwarzenbergről nem tud semmit a világ. Orvos urak! ime itt egy meg el nem foglalt, szép tér!

Szerk.

Dr. Fischhof hidegvizgyógy-intézete Pesten.